ANNIKA DEVROE

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BEVEREN – HAZOPWEG

A. DEVROE

DECEMBER 2016

COLOFON

Project

Archeologienota – Beveren, Hazopweg

Opdrachtgever

Havenbedrijf Antwerpen
Zaha Hadidplein 1
2030 Antwerpen

Opdrachtnemer

Annika Devroe
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE0810.453.806

© 2016 Annika Devroe

Annika Devroe aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever. Dit met uitzondering van de door de architect aangeleverde plannen. Deze blijven eigendom van deze laatste.

INHOUD

Inhoud 0

1. Gemotiveerd advies 1

1.1. Archeologisch potentieel 1

1.2. Impactbepaling (zie figuur 4-8 Verslag van resultaten) 1

1.3. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek en bepaling van maatregelen 2

1. GEMOTIVEERD ADVIES

1.1. ARCHEOLOGISCH POTENTIEEL

Op basis van het bureauonderzoek kan niet aangetoond worden of een archeologische site aanwezig is of niet. De verzamelde gegevens geven echter aan dat er een potentieel is naar archeologie toe. De kans op vindplaatsen vanaf de middeleeuwen is reëel waarbij voornamelijk gegevens met betrekking tot inpoldering, dijkdoorbraken, landbouwindeling,… aan het licht kunnen komen. Verder is er ook een potentieel voor begraven vindplaatsen uit de steentijden en Romeinse periode.

1.2. IMPACTBEPALING (ZIE FIGUUR 4-8 VERSLAG VAN RESULTATEN)

Het project betreft het ontbossen van 8 zones. De zones worden volledig omgevormd naar graslandvegetatie, die zal fungeren als foerageergebied voor de bruine kiekendief. Deze ontbossing is nodig voor het tot stand brengen van een gunstige staat van instandhouding van de paraplusoort bruine kiekendief en de daarmee meeliftende soorten. Deze ontbossing is ook gunstig voor de populatie groenknolorchis die in Haasop voorkomt.

Daarnaast vormt een te abundante vestiging van zaailingen een probleem in de zone Haasop. Één van de oorzaken hiervan zijn de balsempopulieren aan de zuidrand van Haasop (zone 6 en zone 7), die het gebied snel koloniseren met hun zaailingen. Deze bomen dienen verwijderd te worden. Gezien de bebossing van belang is als vleermuizencorridor langsheen de watergang naast de expresweg (Hoge Watergang) en als buffer tussen de haven en het landbouwgebied van Beveren wordt deze zone terug aangeplant met Gewone vlier, Gladde iep, Ratelpopulier, Kraakwilg, Schietwilg, Boswilg, Grauwe wilg en Katwilg.

De werkzaamheden in functie van de ontbossing in zones 1, 2, 4, 5 en 8 zien er als volgt uit: de aanwezige bomen en struiken worden gelijkgronds afgezaagd en ter plaatse gechipt. De gechipte bomen worden per tractor afgevoerd, via de Hazopweg, naar een verwerker. De achtergebleven stobben worden vervolgens tot 20 cm diepte kapot gefreesd. Waarna een natuurlijke pionier/graslandvegetatie kan ontwikkelen. Het terrein wordt niet ingezaaid.

Voor de ontbossing in zone 3 wordt een aangepaste werkmethode toegepast vanwege de aanwezigheid van onder meer groenknolorchis en de zeer natte situatie. Om bodemverstoring te voorkomen zal gebruik worden gemaakt van machines met lage bandenspanning (minimale bodemdruk). De gerooide bomen en struiken worden vooraleer ze gechipt worden verplaatst naar een minder kwetsbare zone (bv zone 2). Klein achtergelaten materiaal kan na het rooien met behulp van een niet bodemverstorende ‘pick&collect’ machine verzameld worden.

De omvorming van zones 6 en 7 zal in twee fasen gebeuren. In eerste fase worden 3 rijen balsempopulieren buiten de afrastering gekapt. De achtergebleven stobben en wortelopslag worden vervolgens tot 20 cm diepte kapot gefreesd.

Er zal gecompenseerd worden in een plantverband van 2 x 2.5 m. Naarmate het plantgoed uitgroeit, zal een dunning uitgevoerd worden om uiteindelijk tot een gelijkaardig plantverband als het bestaande te komen van 5 m op 5 m.

1.3. VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK EN BEPALING VAN MAATREGELEN

Het bureauonderzoek toont aan dat het projectgebied in de jaren ’70 opgehoogd werd met het materiaal uit de toen aangelegde dokken. Het gaat om een pakket van ca. 4-7 m die op het oorspronkelijke landschap kwam te liggen. Voor de zuidelijke zone is onduidelijk of deze eveneens zoveel werd opgehoogd, maar de herpercelering en de aanleg van wegen en waterlopen heeft zeker voor een oppervlakkige verstoring gezorgd. Het Digitaal Hoogtemodel lijkt bovendien een beperkte ophoging aan te geven. Aanvankelijk was er een polderlandschap aanwezig waarbij de kans op goede bewaring van archeologische sites reëel is. Afhankelijk van de ligging in het landschap, overstromingen en dergelijke meer kunnen vondsten uit verschillende periodes aangetroffen worden vanaf de steentijd tot de nieuwste tijd. Naast het culturele aspect is het natuurlijke aspect bij dergelijke landschappen eveneens van groot belang. Op basis van de cartografische gegevens kan men stellen dat vanaf de 18de eeuw er weinig evolutie gebeurde op het terrein en het voornamelijk om landbouwgronden en wegen ging. De impact van de geplande werken bedraagt maximaal 20 cm onder het maaiveld. Gezien de gekende ophoging en/of verstoring van het terrein zal deze ondiepe ingreep de archeologische ondergrond niet raken. Indien archeologische resten aanwezig zijn zullen deze dan ook niet verstoord worden.

Naar aanleiding van het bureauonderzoek zijn geen verdere maatregelen vereist. Er dient dan ook geen programma van maatregelen opgesteld te worden.